

Till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Ingivet via epost till kn.remissvar@regeringskansliet.se samt

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

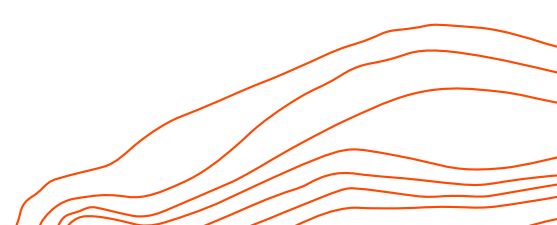
Stockholm 1 oktober 2025

Remiss av promemorian Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen, KN2025/01478

Svemin är branschorganisationen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Svemin representerar cirka 60 företag med drygt 15 000 anställda inom produktion, prospektering och teknik. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet. Metallgruvorna är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen medan kalkstensfyndigheterna främst finns på Gotland.

Svemins huvudsakliga synpunkter:

- Svemin tillstyrker förslaget i promemorian om att en anläggning för utvinning av kärnämnen inte längre ska klassificeras som en kärnteknisk anläggning. Den föreslagna ändringen bidrar till att begreppet *kärnteknisk anläggning* i svensk lagstiftning överensstämmer bättre med hur begreppet används internationellt.
- Förslaget skulle leda till en mer logisk, lättbegriplig och ändamålsenlig tillståndsprövningsprocess för uranutvinning. Föreslagna ändringar skulle därför stärka Sveriges attraktivitet som gruvnation och främja investeringsviljan.

Svemins synpunkter på förslaget

Svemin välkomnar att regeringen avser att vidta de åtgärder som föreslås i denna promemoria och i prop. 2024/25:203 för att åter möjliggöra prospektering och utvinning av uran samt för att tillse att det blir lämpliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen.

Förslaget i aktuell promemoria leder till att uranutvinning och utvinning av andra kärnämnen inte längre omfattas av regeringens obligatoriska tillåtlighetsprövning och att kravet på kommunal tillstyrkan därmed utgår. Detta skulle innebära att uranutvinning till största del kommer att prövas på samma sätt som andra gruvverksamheter. Undantaget är att uranutvinning även kommer att kräva tillstånd enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen.

Att möjliggöra prospektering och utvinning av uran genom en mer ändamålsenlig, rättssäker och förutsägbar process, fri från risken för godtyckliga kommunala veto, skulle stärka Sveriges attraktivitet som gruvnation. Detta skulle i sin tur främja investeringsviljan inom den svenska gruvsektorn, vilket är viktigt i dagens geopolitiska läge där tillgången till råvaror används som ett geopolitiskt påtryckningsmedel. Sverige och EU befinner sig i en utsatt situation med låg självförsörjningsgrad av en mängd metaller och mineral som är avgörande för allt från den gröna omställningen till jordbrukets utveckling och försvarsindustrin. Även när det gäller uran har EU en mycket låg självförsörjningsgrad och i Sverige har det inte skett någon brytning av uran sedan 1960-talet.

Ur ett investeringsperspektiv är det en osäkerhetsfaktor att det enligt nuvarande ordning finns risk för ett godtyckligt kommunalt veto efter år av prospektering och gruvutveckling. Nuvarande ordning är därför av uppenbara skäl negativ för investeringsviljan. Det finns inte några sakliga skäl som motiverar ett krav på kommunal tillstyrkan när det gäller just utvinning av uran. Uranutvinning innebär inte större miljömässiga risker än andra former av gruvverksamhet, förutsatt att verksamheten bedrivs på ett ansvarsfullt och säkert sätt, vilket säkerställs genom miljötillståndsprövningen. Att genomföra förslagen i promemorian är viktigt inte bara för att möjliggöra utvinning av uran och andra kärnämnen utan även när det gäller möjligheten att öka utvinningen av kritiska råvaror, som ofta förekommer tillsammans med uran. Det är därför rimligt att uranutvinning prövas enligt samma tillståndprocess som annan gruvverksamhet.

Vidare stärks förtroendet för processen om miljötillståndsprövningen för uranutvinningsverksamheter hanteras av mark- och miljödomstol, eller av en annan oberoende instans. Mark- och miljödomstolarna har stor erfarenhet av att tillståndspröva och sätta villkor för gruvor och andra miljöfarliga verksamheter.

Slutligen är det angeläget att de begrepp som används i svensk lagstiftning överensstämmer med hur de vanligtvis används internationellt och att säkerhets- och strålskyddskraven anpassas till riskerna som verksamheten innebär. Som konstateras på sidan 8 i promemorian skiljer sig de risker som är förknippade med uranutvinning från de som gäller för kärntekniska

anläggningar enligt kärnsäkerhetsdirektivet. De risker som finns med uranutvinning hanteras väl av gällande miljö- och strålskyddslagstiftning.

Stockholm, datum som ovan.

Maria Sunér

VD

Tobias Kluge

Branschjurist